

Uit het museum

8

Chinees porselein uit particulier bezit *

Sinds de reizen van Marco Polo in de 13e eeuw maakt het Westen kennis met de bijzondere aantrekkingskracht van de Chinese kunst en cultuur. De beeldende kunst, zoals wij die kennen, weerspiegelt de cultuur van de hooggeplaatsten in de Chinese samenleving.

Chinees porselein heeft van oudsher een belangrijke plaats ingenomen in de Nederlandse wooncultuur. In de 17e en 18e eeuw toonden rijke burgers trots hun porseleinbezit in speciale porselein-kabinetten. Kaststellen werden voor de sier op kabinetten en kasten geplaatst en voor het dagelijkse gebruik had men porseleinen thee- en tafelserviezen.

Met de stichting van keizerlijke kunstacademies rond de 10e eeuw kwamen de schilderkunst en de keramische kunst tot ontwikkeling. De kunst uit China kunnen we onderverdelen aan de hand van de regeringsperiodes van dynastieën van de verschillende keizerlijke families. Zo kennen we de Sung-dynastie (900-1279) en de Ming-dynastie (14e eeuw). Aan het einde van de 16e eeuw richtte men zich op export naar Europa.

In de 18e eeuw werden grote hoeveelheden Chinees porselein, van 'losse' werkstukken tot complete serviezen, naar Europa verscheept. Op bijna al het export-porselein zijn voorstellingen te vinden van Chinese figuren, bloemen, landschappen en dieren. Op bestelling werd echter ook porselein beschilderd met versieringen naar voorbeeld van Europese prenten of tekeningen met landschappen, historische, bijbelse, mythologische onderwerpen, familiewapens en portretten. Dit wordt het 'chine de commande' genoemd, wat vanwege de bijzondere voorstelling en de hoge produktiekosten meestal niet door een handelscompagnie, maar door een particulier besteld werd.

Deze export vond doorgang tijdens de regeringsperiode van keizer Kien Lung (1736-1795), maar vanaf het begin van de 19e eeuw zette de neergang in van de Chinese porseleincultuur. Een dieptepunt werd bereikt toen opstanden de vernieling van beroemde porseleinfabrieken tot gevolg hadden.

Met het tonen van deze unieke collectie Chinees porselein uit particulier bezit, wordt een globaal overzicht gegeven van de ontwikkelingen van het Chinese porselein.

(Deze tekst is een bewerking van de tekst over Chinees porselein van het Infoblad van de Stedelijke Musea Zutphen)

* 4 dec. 1992 - 21 febr. 1993.

